

TELEWIZJA POLSKA

Janusz Daszczyński

Prezes Zarządu

Warszawa, dn. 29 grudnia 2015 r.

TVP/JD-072-244/2015

Pan

Marek Kuchciński

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku!

w związku z umieszczeniem na stronach internetowych Sejmu RP poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji (druk nr 158) z zaskoczeniem odnotowuję treść i tryb zgłoszenia projektu oraz zapowiadany sposób prac nad nim.

Projekt ten nie został poddany konsultacjom z jednostkami publicznej radiofonii i telewizji, ani, o ile mi wiadomo, z Krajową Radą Radiofonii i Telewizji, której ustawowym zadaniem jest m.in. „projektowanie w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów kierunków polityki państwa w dziedzinie radiofonii i telewizji” (art. 6 ust.2 pkt 1 ustawy o radiofonii i telewizji).

Zgłoszony projekt przewiduje zmianę mechanizmu powoływania i odwoływania zarządów i rad nadzorczych jednostek publicznej radiofonii i telewizji, poprzez powierzenie kompetencji w tym zakresie ministrowi właściwemu ds. Skarbu Państwa (art. 1 pkt 2 i 3 projektu). Tym samym projekt uchyla dotychczas ukształtowany model powoływania władz mediów publicznych, z wiodącą rolą niezależnego od rządu, konstytucyjnego organu – Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji (KRRiT).

Zniesiony ma zostać także określony ustawą konkursowy tryb powoływania organów mediów publicznych (art. 27 ust. 5, art. 28 ust. 1a i 1b ustawy o RTV), zasada ich kadencyjności (art. 27 ust. 2, art. 28 ust. 5 ustawy o RTV), gwarancje stabilności zarządzania przejawiające się w ściśle określonych ustawowo przesłankach odwołania członków zarządów i rad nadzorczych publicznych mediów (art. 27 ust. 6, art. 28 ust. 1d). Nagle przerwane mają zostać trwające kadencje aktualnych organów tych mediów (art. 2 i 3 projektu nowelizacji). Wszystko to bez żadnego *vacatio legis* (art. 4 projektu).

Takie rozwiązania, niezależnie od wątpliwości na tle ogólnych standardów demokratycznego państwa prawa, godziłyby w konstytucyjne podstawy funkcjonowania

modelu mediów publicznych w Polsce. W szczególności chodzi tu o art. 54 Konstytucji RP i wyrażoną w nim zasadę wolności wypowiedzi, w której zawiera się niezależność mediów publicznych od rządu i aktualnej większości politycznej, co potwierdził Trybunał Konstytucyjny. Ponadto naruszony zostaje art. 213 ust. 1 Konstytucji RP – przewidujący rolę KRRiT jako strażnika interesu publicznego w radiofonii i telewizji, w którym – jak wyjaśnił Trybunał Konstytucyjny (wyrok z 9.9.2004, K 2/03) – zawiera się misja mediów publicznych.

Proponowane rozwiązania pozostają w sprzeczności z podstawową ideą dokonanego w latach 90-tych XX w. przekształcenia mediów rządowych (stanowiących poprzednio element struktury rządowej) w media publiczne, które mają cechować się wewnętrznym pluralizmem i zachować wyraźny dystans od aktualnego dysponenta politycznego, w szczególności od rządu (uchwała Trybunału Konstytucyjnego z 13.12.1995 r., W 6/95). Zachowaniu tego dystansu służy system organów mediów publicznych określany mianem „systemu buforów” oddzielających je od świata polityki. System ten projekt nowelizacji miałby całkowicie zburzyć, poddając media publiczne bezpośredniej kontroli rządowej.

Pozbawienie KRRiT kompetencji wobec mediów publicznych nie znajduje żadnego uzasadnienia i pozostaje w sprzeczności z jej konstytucyjną rolą (art. 213 ust. 1 Konstytucji). Dotyczy to zarówno powoływania i odwoływania władz mediów publicznych, jak i uzgadniania statutów spółek publicznej radiofonii i telewizji (art. 1 pkt 4 projektu nowelizacji uchylający art. 29 ust. 3 ustawy o RTV).

Niezależność i przejrzystość sposobu powoływania organów mediów publicznych jest fundamentalnym elementem niezależności i autonomii instytucjonalnej publicznej radiofonii i telewizji. Wskazują na to jednoznacznie zalecenia i deklaracje Rady Europy, znajdujące oparcie w art. 10 Europejskiej Konwencji o Prawach Człowieka i Podstawowych Wolnościach (EKPC), w szczególności:

- zalecenie R(96)10 Komitetu Ministrów Rady Europy dla państw członkowskich w sprawie zagwarantowania niezależności nadawców publicznych, które stanowi m.in.:
„Zasady, którym podlega status organów nadzorujących nadawców publicznych, a zwłaszcza zasady ich członkostwa, powinny być określone w sposób umożliwiający uniknięcie ryzyka nacisku politycznego i innego na te organy.”
- deklaracja Komitetu Ministrów Rady Europy z 27.9.2006 r. w sprawie niezależności mediów publicznych w państwach członkowskich.

Do stosowania zaleceń Rady Europy jako określających europejskie standardy dotyczące mediów publicznych konsekwentnie wzywa państwa członkowskie UE – Parlament Europejski:

- rezolucja Parlamentu Europejskiego z 25.11.2010 r. w sprawie publicznych usług nadawczych w erze cyfrowej: przyszłość dwoistego systemu, 2010/2028/INI;
- rezolucja Parlamentu Europejskiego z 21.5.2013 r. w sprawie Karty praw podstawowych UE: standardy określające wolność mediów, 2011/2246/INI.

Na powiązanie niezależności mediów publicznych z wolnością wypowiedzi zagwarantowaną w art. 10 EKPC zwrócił uwagę Europejski Trybunał Praw Człowieka w wyroku z 17.9.2009 r. w sprawie Manole i in. przeciwko Mołdawii, nr 13936/02.

Proponowanej nowelizacji ze standardami niezależności mediów publicznych nie sposób pogodzić. W razie jej przyjęcia zakłócona zostałaby ciągłość zarządzania mediami publicznymi oraz niezależne od rządu i większości politycznej ich funkcjonowanie w praktyce. Projekt zamiast zmierzać do dalszego udoskonalania modelu mediów publicznych w Polsce, ich unowocześnienia i uspołecznienia, w istocie jest w tym zakresie poważnym regresem, stanowiąc krok w kierunku odrzuconego w okresie transformacji ustrojowej modelu mediów rządowych.

Nie będzie to służyło akceptacji społecznej dla mediów publicznych, niezbędnej do utrzymania ich silnej pozycji i roli.

Przedstawiając powyższe zwracam się o nieprzyjmowanie nowelizacji opartej na ww. projekcie i poprzedzenie jakiegokolwiek ustawowej reformy mediów publicznych otwartą i szeroką debatą publiczną, wszechstronnymi analizami i oceną skutków.

Z wyrazami nacunku
D. Waszaryś

Do wiadomości:

Andrzej Duda – Prezydent RP

Stanisław Karczewski – Marszałek Senatu RP

Beata Szydło – Prezes Rady Ministrów

Piotr Gliński – Wiceprezes Rady Ministrów, Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Krzysztof Czabański – pełnomocnik rządu ds. przygotowania reformy publicznej radiofonii i telewizji, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Dawid Jackiewicz – Minister Skarbu Państwa

Elżbieta Kruk – Przewodnicząca Sejmowej Komisji Kultury i Środków Przekazu

Jerzy Fedorowicz – Przewodniczący Senackiej Komisji Kultury i Środków Przekazu

Ryszard Terlecki – Przewodniczący Klubu Parlamentarnego Prawo i Sprawiedliwość

Sławomir Neumann – Przewodniczący Klubu Parlamentarnego Platforma Obywatelska

Paweł Kukiz – Przewodniczący Klubu Parlamentarnego Ruch Kukiz'15

Ryszard Petru – Przewodniczący Klubu Parlamentarnego Nowoczesna

Władysław Kosiniak-Kamysz – Przewodniczący Klubu Parlamentarnego Polskie Stronnictwo Ludowe

Jan Dworak – Przewodniczący Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji

Stanisław Jekielek – Przewodniczący Rady Nadzorczej TVP S.A.